

Osnovna šola Šenčur
Pipanova ulica 43
4208 Šenčur

Raziskovalna naloga s področja sociologije

KJE SI PA TI AKTIVEN?

Eva Kern, 9. b
Lana Pipan, 9. c
Katarina Svetelj, 9. b

Mentorica: Maja Sirše, mag. prof. geografije in zgodovine

Šolsko leto 2022/23

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem učencem 7., 8. in 9. razreda, ki so rešili anketni vprašalnik, s katerim smo pridobile pomembne informacije. Prav tako se zahvaljujemo mentorici Maji Sirše in učiteljici Olgi Tomažič, ki je lektorirala nalogo.

KAZALO

1. UVOD	1
2. TEORETIČNI DEL	3
2.1. PROSTI ČAS OSNOVNOŠOLCEV	3
2.2. PREDSTAVITEV PROUČEVANEGA OBMOČJA	3
2.3. DRUŠTVA V OBČINI ŠENČUR	5
3. VKLJUČEVANJE UČENCEV 7., 8. in 9. RAZREDOV OSNOVNE ŠOLE ŠENČUR V DRUŠTVENO ŽIVLJENJE.....	13
3.1. POZNAVANJE DRUŠTEV V OBČINI ŠENČUR.....	14
3.2. VKLJUČEVANJE OSNOVNOŠOLCEV V DRUŠTVA OBČINE ŠENČUR	19
3.3. RAZLOGI, ZA NEVKLJUČEVANJE V DRUŠTVA.....	21
4. ZAKLJUČEK.....	24
5. VIRI IN LITERATURA	26

SEZNAM GRAFIKONOV

Grafikon 1: Razred in spol anketirancev (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	13
Grafikon 2: Občina, v kateri živijo anketirani učenci (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	13
Grafikon 3: Naselje, v katerih živijo anketirani učenci (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	14
Grafikon 4: Odgovori anketirancev na vprašanje ali v njihovi vasi deluje kakšno društvo (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	14
Grafikon 5: Poznavanje gasilskih in kulturnih društev v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	15
Grafikon 6: Poznavanje športnih društev v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	16
Grafikon 7: Poznavanje humanitarnih in ostalih društev v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	17
Grafikon 8: Odgovori anketiranih učencev na vprašanje ali so člani kateregakoli društva v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	19
Grafikon 9: Motivi anketiranih učencev, da so se včlanili v katerokoli društvo v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	20
Grafikon 10: Odgovori anketiranih učencev na vprašanje, katere dejavnosti izvajajo društva, v katere so včlanjeni (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	20
Grafikon 11: Razlogi, ki so jih anketirani učenci navedli kot vzroke, zakaj se ne včlanijo v društvo (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	21
Grafikon 12: Predlogi, ki so jih navedli anketirani učenci, kako naj društva privabijo več osnovnošolcev (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	22
Grafikon 13: Izbire anketiranih učencev, kako naj se društva promovirajo (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	23

SEZNAM PREGLEDNIC

Preglednica 1: Predstavitev društev, ki delujejo v Občini Šenčur.	6
Preglednica 2: Pojasnila učencev, zakaj se strinjajo oz. ne strinjajo s trditvijo: »Društva, ki delujejo v Občini Šenčur, s svojimi dejavnostmi privabljajo osnovnošolce.« (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).	18

SEZNAM SLIK

Slika 1: Zemljevid Občine Šenčur	4
--	---

POVZETEK

V raziskovalni nalogi smo raziskovale, katera društva delujejo v Občini Šenčur in koliko učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur poznajo društveno delovanje v občini Šenčur. Pri raziskovanju smo uporabile različne metode raziskovanja. Najprej smo z analizo spletnih virov, zbornikov in drugega gradiva raziskale, katera društva delujejo v Občini Šenčur in katere dejavnosti izvajajo. Ugotovile smo, da v Občini Šenčur deluje kar 55 različnih društev, predvsem na gasilskem, športnem, kulturnem in humanitarnem področju.

Sledila je izdelava anketnega vprašalnika, ki so ga reševali učenci Osnovne šole Šenčur. Z njim smo preverjale, katera društva anketiranci poznajo, v katera društva so vključeni, kako preživljajo prosti čas, zakaj so se včlanili v društva oz. zakaj se ne vključujejo. Ugotovile smo, da učenci večinoma poznajo gasilska in kulturna društva, a so redki učenci vključeni v društva.

Pri izdelavi naloge smo se naučile veliko novega o naših društvih v občini in nove metode raziskovalnega dela. Strinjamo se, da bodo morala društva veliko več delati na promociji med mladimi, če bodo želela, da se vanje vključijo.

Ključne besede: društva, osnovnošolci, Občina Šenčur, poznavanje društev.

1. UVOD

V preteklem šolskem letu smo se pri predmetu domovinska in državljanska kultura ter etika učili o aktivnem državljanstvu. Spoznale smo, da pojem aktivno državljanstvo ne pomeni le sodelovanje v političnem življenju, udeleževanju volitev, referendumov ali spremljanje političnega dogajanja v državi oz. svetu. Pojem je veliko širši, saj pomeni, da se ljudje zanimamo za aktualne priložnosti in izzive v lokalni skupnosti, se vključujemo v različna društva oz. nevladne organizacije, sodelujemo pri različnih državljanskih akcijah (npr. zbiranju oblačil, pomoč ljudem v naravni nesreči itd.), izkoristimo možnost sodelovanja pri odločanju oz. vplivanju na odločitve, ki se dogajajo v občini. Na takšen način soustvarjamo družbo (Aktivno državljanstvo, 2023).

Aktivni državljani smo lahko vsi, le na različne načine. Mlajši od 18 let sicer nimamo volilne pravice, zato ne moremo aktivno sodelovati v političnem življenju, pri udeleževanju volitev in referendumov. Lahko pa družbo soustvarjamo tako, da se v prostem času vključimo v nevladne organizacije, mladinske centre, postanemo prostovoljci ali damo pobudo županu, da se ustanovi mladinski svet lokalne skupnosti, ki bo v našem imenu dajal predloge, kako naj se v občini izboljša položaj mladih (Kako lahko postanem ..., 2023). Medtem so polnoletni državljani lahko v popolnosti aktivni državljani, če se za to odločijo.

Tematika se nam je zdela zanimiva, zato smo se odločile, da jo bolj raziščemo. V raziskovalni nalogi nas je zanimalo, v kakšni meri so naši sovrstniki vključeni v društva, ki delujejo v Občini Šenčur. **Namen** raziskovalne naloge torej je, da proučimo, kakšna je vključenost učencev 7., 8. in 9. razredov v društva, ki delujejo v Občini Šenčur, razloge za (manj) številčno udejstvovanje osnovnošolcev v društvih ter njihovo zainteresiranost, da se vključijo v društva.

Pri izdelovanju raziskovalne naloge smo si zadale naslednje **cilje**:

- ugotoviti, katera društva delujejo v Občini Šenčur in na katerih področjih so dejavna;
- ugotoviti, katera društva, ki delujejo v Občini Šenčur, učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur poznajo;
- raziskati, v katera društva so najpogosteje vključeni učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur, in proučiti, s katerim namenom so se v le-te vključili;
- predstaviti delovanje društev, v katera so najpogosteje vključeni učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur;
- raziskati vzroke, zakaj se učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur ne vključujejo v društva;
- podati predloge, kako bi društva aktivno privabila večje število učencev 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur;

Predpostavljamo, da bomo potrdile naslednja **raziskovalna vprašanja**:

- raziskovalno vprašanje 1: Večina učencev 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur je vključena v gasilska in športna društva, ki delujejo po vaseh v Občini Šenčur.
- raziskovalno vprašanje 2: Učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur se v društva vključujejo zaradi različnih dejavnosti, ki jih društva izvajajo, in druženja s prijatelji.
- raziskovalno vprašanje 3: Osnovnošolci se želijo vključiti v društva, a imajo preveč drugih pristočasnih aktivnosti (glasbena šola, treningi, jezikovni tečaji).

Uporabljene metode

Pri izdelavi raziskovalne naloge smo uporabile različne metode, s katerimi smo ugotovile, ali postavljene hipoteze držijo ali ne.

Najprej smo uporabile **metodo pregleda in analize literature ter virov**, ki je bila ena izmed najpomembnejših metod raziskovalne naloge pri pisanju teoretičnega dela. Večino literature smo našle na različnih spletnih straneh, nekaj pa tudi v knjižnicah. Pregledale smo knjige in strokovne članke, ki se nanašajo na preživljanje prostega časa mladih; tako smo spoznale, kaj je prosti čas in kako ga mladi preživljajo. Na spletni strani Občine Šenčur smo poiskale, katera društva aktivno delujejo v Občini Šenčur, nato pa v šolski in občinski knjižnici poiskale zbornik in publikacije, ki so jih društva izdala. Tako smo se seznanile s številom društev in njihovim delovanjem. Najbolj uporaben je bil zbornik Pod Jurijevim klobukom, v katerem so zelo dobro predstavljena delujoča društva.

V eksperimentalnem delu smo uporabile različne **metode zbiranja in obdelave podatkov**. Pri izdelavi geografskega orisa Občine Šenčur in predstavitvi delovanja društev so bili uporabljeni različni statistični podatki, pridobljeni na spletni strani Statističnega urada Republike Slovenije, v knjigi Slovenija in njene pokrajine (2012) in drugih publikacijah.

Pomemben del informacij smo dobile s pomočjo **anketiranja učencev 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur**. Anketni vprašalnik je vseboval 28 vprašanj (anketirani učenci niso odgovarjali na vsa vprašanja), ki so bila združena v tri tematske sklope:

- prvi sklop – Splošni podatki – je anketirance spraševal po naslednjih podatkih: razred, spol, kraj stalnega prebivališča;
- drugi sklop – Poznavanje društev v Občini Šenčur – je anketirance spraševal po naslednjih podatkih: ali v kraju stalnega prebivališča deluje kakšno društvo, poznavanje delujočih društev in lastno vključenost vanje;
- tretji sklop – Vključevanje osnovnošolcev v društva Občine Šenčur – je preverjal prostočasne aktivnosti anketirancev, poznavanje društev v krajevni skupnosti, članstvo v društvu, vzroki oz. motivi za (ne)včlanitev v društvo, aktivnosti društev, promoviranje društev.

2. TEORETIČNI DEL

2.1. PROSTI ČAS OSNOVNOŠOLCEV

Osnovnošolci so otroci med 6. in 15. letom starosti, ki obiskujejo osnovno šolo, po navadi v svojem domačem kraju. V šolskem letu 2021/2022 je osnovnošolske programe obiskovalo 195.414 učencev (Vključeni v formalno ..., 2023). Osnovnošolsko izobraževanje je razdeljeno na tri vzgojno-izobraževalna obdobja; prvo obdobje traja od 1. do 3. razreda, drugo obdobje traja od 4. do 6. razreda in tretje obdobje traja od 7. do 9. razreda (Zakon o osnovni šoli, 2016).

Učenci dopoldneve preživljajo v šoli, v popoldanskem času pa imajo različne prostočasne aktivnosti. Prosti čas je čas, ki ni zapolnjen z obveznostmi, je čas, ko lahko razbremenimo napore v šoli, pri delu in drugih vsakodnevnih obveznostih in čas, ko se svobodno odločamo za različne dejavnosti. Za osnovnošolce je to čas, ko se lahko sprostijo, se brez zunanjih pritiskov družijo s prijatelji, se zabavajo, razvijajo svoje sposobnosti itd. (Macuh, 2017).

Velikokrat smo mnenja, da prostega časa nimamo dovolj, predvsem zato, ker ne vemo, kaj vse spada v prosti čas. Prosti čas ima tri funkcije:

- počitek (razbremenitev od intelektualnih ali fizičnih naporov),
- razvedrilo (prinaša ugodje in zabavo) in
- razvoj osebnosti (telesne, intelektualne, čustvene, delovne, moralne).

Mladi lahko prosti čas preživljajo na več načinov, kot so gledanje televizije, lenarjenje, igranje inštrumentov, ukvarjanje s športnimi dejavnostmi, petje, poslušanje glasbe itd. Ena izmed možnosti preživljanja prostega časa je prostovoljstvo. Deluje na različnih področjih: socialnem, športnem, rekreativnem, izobraževalnem, zdravstvenem, kulturnem, okoljskem, turističnem, humanitarnem (npr. gasilske organizacije) in na mnogih drugih. Izvajajo ga ženske in moški, mladi ljudje in otroci, ljudje srednjih let in starejše osebe. Prostovoljstvo ima velik pomen za skupnost, ker izboljšuje kakovost življenja v družbi, brani interese posameznikov in skupin, ki so ogroženi, prikrajšani, potisnjeni ob rob, izključeni. Je ena od osnovnih poti odzivanja civilne družbe na potrebe v njej in ustvarja možnosti aktivnega delovanja državljanov v družbi (Gril, 2006; Prosti čas, 2023).

Žal današnja mladina vedno več prostega časa preživi na računalnikih, kjer igrajo računalniške igre ali se pogovarjajo s sovrstniki na družabnih omrežjih. Podobno zaznavamo med sovrstniki, zato smo se odločile, da bomo raziskale, kakšne možnosti imamo mladi, da pripomoremo k razvoju Občine Šenčur. V naši občini imamo veliko različnih društev, ki delujejo po vaseh.

2.2. PREDSTAVITEV PROUČEVANEGA OBMOČJA

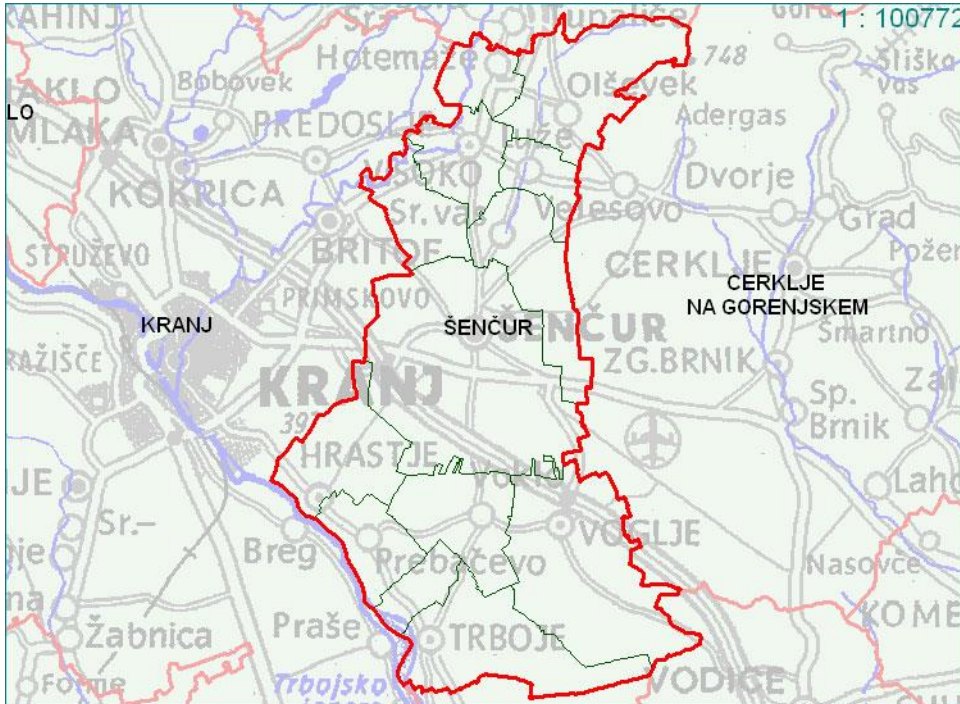
Občina Šenčur leži v Ljubljanski kotlini, tektonski udornini, ki so jo reke na debelo zapolnile s prodom in peskom. Ta del Ljubljanske kotline se imenuje Kranjsko–Sorško polje (Senegačnik, 2015). Občina Šenčur meji na Mestno občino Kranj, Občino Medvode, Občino Cerklje na Gorenjskem in Občino Preddvor.

Povprečna nadmorska višina znaša 402,5 m. Večina površja je ravninskega, ki na severnem delu občine prehaja v gričevnat oz. hribovit svet. Zmerno celinsko podnebje, rodovitna prst in ravno površje vplivajo na to, da je kmetijstvo na tem področju zelo razvito. Skozi občino tečejo reki

Kokra in Sava ter potok Olševnica, pomembna vodotoka sta še Serjanski bajer in Trbojsko jezero, ki v zadnjem času postaja vedno pomembnejše rekreativno središče (Senegačnik, 2012).

Slika 1: Zemljevid Občine Šenčur

(vir: Zemljevid občine Šenčur, 2023).

V občini je leta 2022 prebivalo 8.893 število prebivalcev (Prebivalstvo po spolu ..., 2023), ki živijo v 12 vaseh: Voklo, Voglje, Prebačevo, Hotemaže, Olševek, Luže, Trboje, Žerjavka, Visoko, Milje in Srednja vas. Središče občine je suburbanizirano podeželsko naselje Šenčur s 3263 prebivalci (Naselja v občini, 2023). Med prebivalstvom je 16,9 % mladega prebivalstva, 64,8 % zrelega prebivalstva in 18,3 % starega prebivalstva (Prebivalstvo po spolu ..., 2023). Zaradi ravninske lege, ugodnih prometnih povezav (bližina letališča Jožeta Pučnika Ljubljana, avtocestna povezava) in obrtne cone je gostota poselitve v občini nadpovprečna, saj znaša kar 219 prebivalcev km². Le-ta se zaradi priseljevanja še povečuje (Občina Šenčur, 2023).

Občina Šenčur je zelo gospodarsko razvita. Ljudje se ukvarjajo s kmetijstvom; najpomembnejše panoge so živinoreja, poljedelstvo, zelenjadarstvo. V obrtni coni imajo sedež številna podjetja, ki se ukvarjajo z obrtni in storitvenimi dejavnostmi, veliko obrtnikov je delujočih po vseh vaseh (mizarstvo, mehanične delavnice, prodajalne avtomobilov, pekarnice, slaščičarne itd.). V zadnjem času postaja Občina Šenčur vedno bolj prepoznaven turistični kraj, kjer se odvijajo številne športne in kulturne prireditve. V občini imamo tudi veliko pomembnih ustanov, ki služijo druženju ljudi, kot so npr. kulturni domovi, gasilski domovi, glavna in podružnične šole.

2.3. DRUŠTVA V OBČINI ŠENČUR

Po 1. členu Zakona o društvih (2011) so društva samostojna ali nepridobitna združenja, ki ga ustanoviteljice oz. ustanovitelji ustanovijo zaradi uresničevanja skupnih interesov. Vsako društvo si samo določi namen in cilje, dejavnost oz. naloge, ki jih bodo uresničevali ter način delovanja. Odločitve, kako bo društvo delovalo, neposredno ali posredno sprejmejo člani in članice društva, ki se vanj vključijo prostovoljno.

V Občini Šenčur trenutno deluje 55 društev, ki delujejo na področju gasilstva, športnih dejavnosti, kulture, gospodarstva, vzgoje in izobraževanja itd. V društva so včlanjeni tako mladi kot starejši občani. Ljudje so najštevilčnejše včlanjeni v gasilska, športna in kulturna društva. Številna so gasilska društva, saj jih v občini deluje kar enajst: Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Hotemaže, PGD Luže, PGD Olševek, PGD Prebačevo-Hrastje, PGD Srednja vas, PGD Šenčur, PGD Trboje, PGD Visoko-Milje, PGD Voglje in PGD Voklo. Gasilska društva poleg skrbi za protipožarno varnost dajejo velik poudarek na delu z mladimi, saj se osnovno in srednješolci redno udeležujejo gasilskih tekmovanj.

Na področju kulture deluje devet društev: Folklorno društvo Šenčur, Glasbeno društvo Sv. Mihael Olševek, Kulturno društvo Hiša čez cesto, Kulturno društvo OŠ Šenčur, Kulturno društvo Utrip Šenčur, Kulturno društvo Pihalni orkester Občine Šenčur, Kulturno društvo Simon Jenko Trboje, Kulturno umetniško društvo Valentin Kokalj Visoko, Zavod V-ogljje. Društva prirejajo mnoge glasbene in folklorne prireditve (pevske revije, predstave, igre na prostem, koncerte ...).

Na področju športa deluje daleč največ društev, saj je Šenčur znano športno naselje. Imamo jih kar dvajset: Balinarski klub Rogovila, Društvo Kisik – Oxygen za športno preživljanje prostega časa, Društvo ljubiteljev nogometa, Kolesarsko društvo Šenčur, Kolesarsko rekreacijski klub Sova, Košarkarski klub Šenčur, Lokostrelski klub Šenčur, Planinsko društvo Kranjski gamsi, Savate klub Gorenjska, Športno društvo BAM.BI Trboje, Športno društvo Bosa noga, Športno društvo Grintovec, Športno društvo Luže, Športno društvo Milje, Športno društvo Pajek, Športno društvo Šenčur, Športno društvo Trboje, Športno društvo Visoko, Športno društvo Voglje, Športno društvo Voklo. Najpogosteje delujejo v okviru posameznih krajevnih skupnosti.

Poleg vseh naštetih obstajajo še naslednja društva: Turistično društvo Šenčur, Konjeniški klub Šenčur, Turistično društvo Šenčur, Društvo upokojencev Šenčur, Rdeči križ Hotemaže – Olševek, Rdeči križ Hrastje – Prebačevo, Rdeči križ Šenčur – Srednja vas, Rdeči križ Trboje, Rdeči križ Visoko – Milje – Luže, Rdeči križ Voglje, Rdeči križ Voklo, Avto motodruštvo Šenčur, Čebelarsko društvo Šenčur, Društvo Godlarji, Društvo obrtnikov in podjetnikov občine Šenčur, Društvo Prijateljev mladine in Klub mladih Šenčur (Društva in združenja, 2023).

Preglednica 1: Predstavitev društev, ki delujejo v Občini Šenčur.

<i>Ime društva</i>	<i>Sedež društva</i>	<i>Predstavitev delovanja</i>
<i>Gasilsko društvo Hotemaže</i>	Hotemaže	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov ...
<i>Gasilsko društvo Luže</i>	Luže	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja in gasilske vaje, preglede ročnih gasilskih aparatov, organizirajo veselico, organizirajo izlete za člane ...
<i>Gasilsko društvo Olševек</i>	Olševек	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov ...
<i>Gasilsko društvo Prebačevo-Hrastje</i>	Hrastje	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov ...
<i>Gasilsko društvo Srednja vas</i>	Srednja vas	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov, organizira izlete za člane ...
<i>Gasilsko društvo Šenčur</i>	Šenčur	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov, organizira veselice in izlete za člane, ima svojo gasilsko godbo ...
<i>Gasilsko društvo Trboje</i>	Trboje	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira in se udeležuje gasilskih tekmovanj, mladinskih kvizov, orientacijskih tekmovanj, preglede ročnih gasilskih aparatov, organizirajo veselico ...
<i>Gasilsko društvo Visoko-Milje</i>	Visoko	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov, organizira izlete za člane ...

<i>Gasilsko društvo Voglje</i>	Voglje	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov, organizira izlete za člane ...
<i>Gasilsko društvo Voklo</i>	Voklo	Izvaja protipožarno zaščito (gašenje, reševanje in nudenje pomoči), vzgaja mlade o gasilstvu, organizira gasilska tekmovanja, preglede ročnih gasilskih aparatov, organizira izlete za člane ...
<i>Folklorno društvo Šenčur</i>	Šenčur	Prireja folklorne nastope in sodeluje na prireditvah, mlade in starejše uči različnih plesov, skrbi za ohranjanje kulturne dediščine ...
<i>Glasbeno društvo sveti Mihael Olševек</i>	Olševек	Deluje več sekcij: otroška dramska skupina, otroški pevski zbor, mešani pevski zbor itd. Pripravljajo krajše igre, skeče, deklamacije, pojejo v cerkvi, sodelujejo na pevskih revijah po Sloveniji in občinski reviji v Šenčurju, organizira razne kulturne prireditve na Olševku ...
<i>Kulturno društvo Hiša čez cesto</i>	Srednja vas	Zbira stare igrače in lutke, izobražuje mlade o preživljanju otroštva v preteklosti, organizira različne starinske igre, sodeluje na prireditvah ...
<i>Kulturno društvo OŠ Šenčur</i>	Šenčur	Organizira in se udeležuje kulturnih dogodkov in prireditev, mlade spodbuja in izobražuje o kulturi, izvaja pevske vaje, sodeluje na občinskih revijah in kulturnih prireditvah v občini, uprizarja dramske igre ...
<i>Kulturno društvo Pihalni orkester Občine Šenčur</i>	Šenčur	Organizira vaje pihalnega orkestra, izvaja koncerte, sodeluje na kulturnih in ostalih občinskih prireditvah.
<i>Kulturno društvo Simon Jenko Trboje</i>	Trboje	Organizira in se udeležuje kulturnih dogodkov in prireditev, mlade spodbuja in izobražuje o kulturi ter skrbi za ohranjanje starih običajev. V sklopu društva deluje mešani pevski zbor, dramsko-plesna sekcija in moška vokalna skupina.
<i>Kulturno društvo Utrip Šenčur</i>	Šenčur	Organizira in se udeležuje različnih koncertov, prireditev ..., mlade uči in spodbuja k sodelovanju v občini, organizira pevske vaje, uprizarja dramske igre ...

<i>Kulturno umetniško društvo Valentin Kokalj Visoko</i>	Visoko	Prireja kulturne prireditve, uprizarjajo dramske igre in recitacije, deluje mešani pevski zbor, organizirajo proslave, bralne urice in ustvarjalne delavnice.
<i>Zavod V-ogljje</i>	Vogljje	Izvaja tečaje in delavnice izdelovanja keramičnih izdelkov iz gline, organizira kolonije umetniške keramike in simpozije, promovira keramiko, organizira razstave, izlete z ogledi razstav, izmenjave s tujimi umetniki itd. (Zavod V-ogljje, 2023).
<i>Balinarski klub Rogovila</i>	Prebačevo	Vzdržujejo balinišče, organizirajo vaje, udeležujejo se tekmovanj po Sloveniji, združuje različne generacije v Šenčurju ...
<i>Društvo Kisik-Oxygen, za preživljanje prostega časa</i>	Šenčur	Podpira in spodbuja, da mladi in starejši svoj prosti čas preživljajo s športom, organizira tečaje potapljanja ...
<i>Društvo ljubiteljev nogometa</i>	Srednja vas	Prireja in se udeležuje tekmovanj, mlade podpira in izobražuje o športu ...
<i>Kolesarsko društvo Šenčur</i>	Šenčur	Vsako leto izvedejo številne akcije: dirka za veliko nagrado Šenčurja, ob četrtkih izvajajo organizirano športno vadbo, organizirajo kolesarske ture po občini in Sloveniji. Vsako leto priredijo piknik in novoletno srečanje.
<i>Kolesarsko reakcijski klub Sova</i>	Šenčur	Prireja in se udeležuje tekmovanj, kolesarski treningi, mlade podpira in izobražuje o športu ...
<i>Lokostrelski klub Šenčur</i>	Šenčur	Vzdržuje klubsko strelišče, izvaja treninge za mlade in starejše, organizira in se udeležuje strelskih tekmovanj po Sloveniji itd.
<i>Športno društvo BAM.Bi Trboje</i>	Trboje	Deluje na področju kolesarjenja, pohodništva, smučarskih tekov in drugih tekmovalnih športov. Organizira tradicionalne prireditve npr. BAM.Bi Dalmacija tour, BAM.Bi giro Vršič, BAM.Bi Adriatic tour, moške kolesarke runde, kolesarjenje po Sloveniji, pohodniška zimska in poletna transverzala, kolesarska transverzala, kampiranje po Sloveniji itd. Njihovi kolesarji se udeležujejo cestnih in gorskih kolesarskih tekmovanj. Organizirajo druge športno-družabne prireditve.

<i>Košarkarski klub Šenčur</i>	Šenčur	Prireja in se udeležuje tekmovanj, treningi, mlade podpira in izobražuje o športu ...
<i>Planinsko društvo Kranjski gamsi</i>	Visoko	Organizira planinske pohode po celi Sloveniji, izvaja tečaje varnega gibanja v gorah, organizira potopisna predavanja ...
<i>Športno društvo Bosa noga</i>	Šenčur	Prireja in se udeležuje tekmovanj, izvaja športne aktivnosti, izobražuje o športu ...
<i>Športno društvo Grintovec</i>	Hotemaže	Organizira različne rekreativne dejavnosti za vaščane, ima svojo kegljaško ekipo ...
<i>Športno društvo Luže</i>	Luže	Deluje na različnih področjih, skrbi za kvalitetnejšo preživljanje prostega časa in rekreacije za vse krajane. Organizira različne tečaje in tekmovanja.
<i>Športno društvo Milje</i>	Milje	Deluje na področju različnih športov, zlasti balinanje in odbojki na mivki. Člani nastopajo na številnih balinarskih tekmovanjih po Sloveniji. Organizirajo številna prvenstva v balinanju. Organizirajo odbojkarska tekmovanja. Skrbijo tudi za rekreacijo vaščanov: pohodi, planinski izleti, obisk poletov v Planici itd.
<i>Športno društvo Pajek</i>	Šenčur	Prireja in se udeležuje tekmovanj, mlade podpira in izobražuje o športu ...
<i>Športno društvo Šenčur</i>	Šenčur	V sklopu društva delujejo številne sekcije: nogometna, odbojkarska, šahovska, košarkarska, balinarska, namiznoteniška itd. Organizirajo različna športna tekmovanja.
<i>Športno društvo Trboje</i>	Trboje	Znotraj športnega društva delujejo različne sekcije: nogomet, namizni tenis, smučarski skoki, splošna rekreacija itd. Organizira nogometne turnirje, namiznoteniški turnir in druga tekmovanja, nogometne priprave itd.
<i>Športno društvo Visoko</i>	Visoko	Delujejo različne sekcije: nogometna, teniška, balinarska in sekcija SVT. Skrbi za kvalitetnejšo preživljanje prostega časa in rekreacije za vse krajane. Organizira različne tečaje in tekmovanja.

<i>Športno društvo Voglje</i>	Voglje	Deluje na različnih področjih, skrbi za kvalitetnejšo preživljanje prostega časa in rekreacije za vse krajanje. Organizira različne tečaje in tekmovanja.
<i>Športno društvo Voklo</i>	Voklo	Deluje na različnih področjih, skrbi za kvalitetnejšo preživljanje prostega časa in rekreacije za vse krajanje. Organizira različne tečaje in tekmovanja.
<i>Konjeniški klub Šenčur</i>	Šenčur	Prireja in se udeležuje tekmovanji, izvaja različne delavnice s konji, skrbi za kvalitetno preživljanje prostega časa ...
<i>Turistično društvo Šenčur</i>	Šenčur	Organizira številne odmevne prireditve, kot so pustne povorke, razstave ročnih del, razne kulturne prireditve, tečaje pletenja, šivanja, kuhanja, oblikovanja keramike itd. Organizira številne izlete po Sloveniji, planinske pohode in Jurjev pohod po Občini Šenčur. Promovirajo šenčursko kulinariko.
<i>Društvo upokojencev Šenčur</i>	Šenčur	Povezuje upokojence v občini, skrbi, prireja različne dogodke, s katerimi upokojenci kvalitetno preživijo tretje življenjsko obdobje (izleti, letovanja, srečanja, pustovanja, martinovanje itd.), prireja športne dogodke (npr. kegljanje, kolesarjenje, balinanje, pohodništvo itd.), prirejajo športna tekmovanja.
<i>Rdeči križ Hotemaže-Olševak</i>	Olševak	Humanitarna organizacija, ki pomaga socialno ogroženim družinam, organizira krvodajalske akcije, obdaruje starejše občane ob novem letu, izvaja preventivne zdravstvene preglede in predavanja, zbiralne akcije ob različnih nesrečah.
<i>Rdeči križ Hrastje-Prebačevo</i>	Hrastje	Humanitarna organizacija, ki pomaga socialno ogroženim družinam, organizira krvodajalske akcije, obdaruje starejše občane ob novem letu, izvaja preventivne zdravstvene preglede in predavanja ...
<i>Rdeči križ Šenčur-Srednja vas</i>	Šenčur	Pomaga socialno ogroženim družinam, organizira krvodajalske akcije, zbiralne akcije ob različnih nesrečah (zbiranje oblačil, živil, finančnih

		sredstev), obdaruje starejše občane ob novem letu, organizira različna predavanja ...
<i>Rdeči križ Trboje</i>	Trboje	Humanitarna organizacija, ki pomaga socialno ogroženim družinam, organizira krvodajalske akcije, obdaruje starejše občane ob novem letu in predšolske otroke, organizirajo razna predavanja.
<i>Rdeči križ Visoko-Milje-Luže</i>	Visoko	Humanitarna organizacija, ki pomaga socialno ogroženim družinam, organizira krvodajalske akcije in druge humanitarne akcije, obdaruje starejše občane ob novem letu, izvaja preventivne zdravstvene preglede, organizira zdravstvena predavanja, meritve sladkorja v krvi.
<i>Rdeči križ Voglje</i>	Voglje	Humanitarna organizacija, ki pomaga socialno ogroženim družinam, organizira krvodajalske akcije, obdaruje starejše občane ob novem letu, izvaja preventivne zdravstvene preglede, izvaja merjenje krvnega tlaka, sladkorja v krvi in holesterola ...
<i>Rdeči križ Voklo</i>	Voklo	Humanitarna organizacija, ki pomaga socialno ogroženim družinam, organizira krvodajalske akcije, izvaja preventivne zdravstvene preglede, izlete po Sloveniji, izvaja merjenje krvnega tlaka, sladkorja v krvi in holesterola ...
<i>Avto-moto društvo Šenčur</i>	Šenčur	Preventiva in vzgoja v cestnem prometu za šolsko mladino in odrasle, sodelujejo pri urejanju prometa, skrbijo za red in varnost na prireditvah, prireja srečanja, sodeluje z drugimi avto-moto društvi in pri kolesarskem izpitu ...
<i>Čebelarско društvo Šenčur</i>	Šenčur	Izobražuje mlade o čebelah in čebelarjenju, prideluje med, organizira tečaje o čebelarstvu in strokovne posvete.
<i>Društvo Godlarji</i>	Šenčur	Prireja različne dogodke v občini (npr. Miklavžev koncert, Godlarska noč, pustne povorke itd.).
<i>Društvo obrtnikov in podjetnikov občine Šenčur</i>	Šenčur	Med seboj povezuje družinska podjetja, organizira različna tekmovanja in prireditve, skrbi za gospodarski in strokovni napredek obrti in podjetništva v Šenčurju, povezuje podjetnike ter skrbi za medsebojno deljenje izkušenj.

<i>Društvo prijateljev mladine Šenčur</i>	Šenčur	Deluje v okviru Zveze prijateljev mladine Slovenije, zavzema za dobrobit otrok in mladostnikov, organizira prostočasne aktivnosti za šolske in predšolske otroke (pustovanje, otroške prireditve, izlete za socialno ogrožene otroke, ustvarjalne delavnice v času šolskih počitnic).
<i>Klub mladih Šenčur</i>	Šenčur	Organizira različne aktivnosti, delavnice in izobraževanja za mlade ...

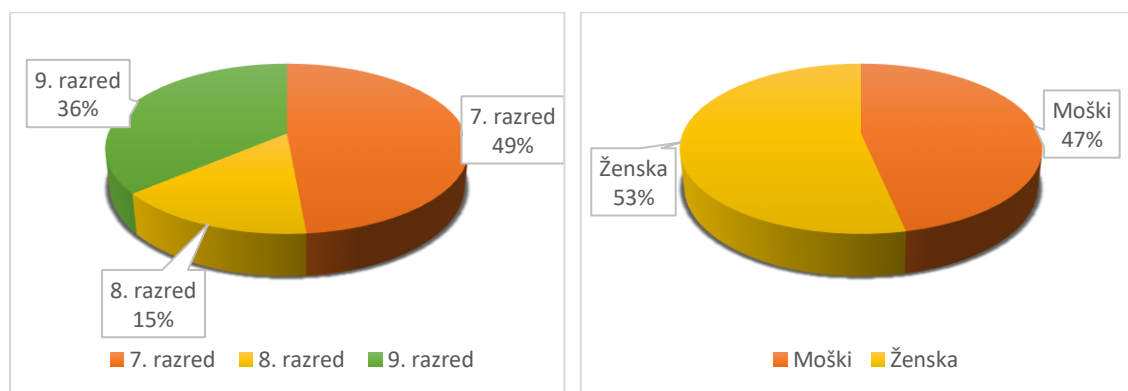
(vir podatkov: Druženja in združenja, 2023; Naglič, 2006).

3. VKLJUČEVANJE UČENCEV 7., 8. in 9. RAZREDOV OSNOVNE ŠOLE ŠENČUR V DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

V raziskovalni nalogi želimo preveriti, koliko osnovnošolcev v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju je vključenih v društva v Občini Šenčur. K reševanju ankete smo povabile 288 učencev, ki obiskujejo 7., 8. in 9. razred na Osnovni šoli Šenčur. Anketa je potekala spletno v mesecu februarju 2023, posredovale smo jo razrednikom in razredničarkam navedenih razredov. Učenci so anketo reševali med uro oddelčne skupnosti.

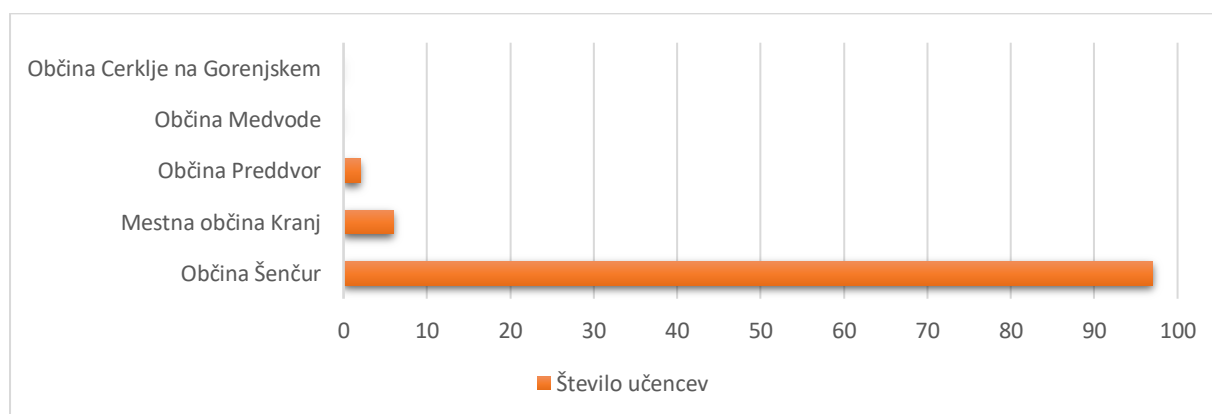
Anketo je rešilo 105 učencev. V prvem delu ankete so nas zanimala splošna vprašanja, v katerih smo želele izvedeti, kateri razred obiskujejo, katerega spola so in ali so prebivalci Občine Šenčur in v kateri vasi živijo. Rezultati so prikazani v *Grafikon 1*. Med anketiranimi učenci je največ učencev iz 7. razreda, sledijo učenci 9. razreda in učenci 8. razreda. Med anketiranci prevladujejo ženske.

Grafikon 1: Razred in spol anketirancev (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Z naslednjim vprašanjem smo od anketiranih učencev želele ugotoviti, v kateri občini živijo. Ker vemo, da našo šolo obiskujejo učenci iz Občine Šenčur in okoliških občin, smo v anketi ponudile naslednje možnosti izbire: Občina Šenčur, Občina Cerklje na Gorenjskem, Občina Medvode, Mestna občina Kranj in Občina Preddvor. Večina anketiranih učencev (N=97 učencev) prihaja iz Občine Šenčur, manjši delež učencev prihaja iz Mestne občine Kranj (N=6 učencev) in Občine Preddvor (N=2 učenca). Rezultati so prikazani v *Grafikon 2*.

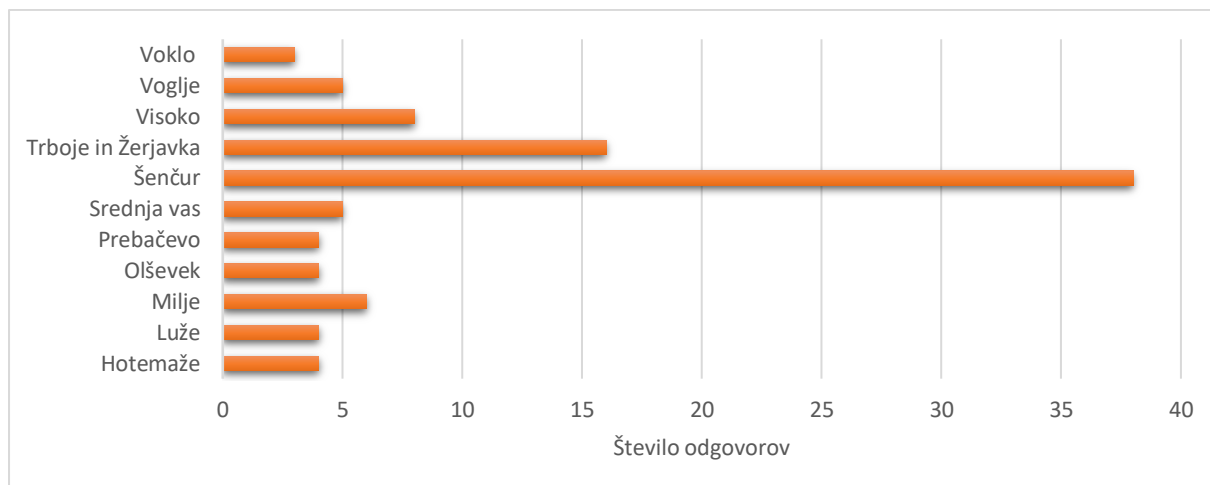
Grafikon 2: Občina, v kateri živijo anketirani učenci (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Učenci, ki ne živijo v Občini Šenčur, so prejeli vprašanje: »Ali si vključen/-a v katero izmed društev, ki deluje v Občini Šenčur?«. Vsi so odgovorili z NE, zato smo jih iz nadaljnje analize izključile.

V nadaljevanju smo želele izvedeti, v katerem kraju anketirani živijo. Rezultati so prikazani v *Grafikon 3*. Večina anketirancev živi v Šenčurju (N=38), sledita Trboje in Žerjavka (N=16), Visoko (N=8), Milje (N=6), Srednja vas (N=5), Voglje (N=5), nato pa še Prebačevo, Olševk, Luže, Hotemaže (N=4), najmanj jih biva v Voklem (N=3).

Grafikon 3: Naselje, v katerih živijo anketirani učenci (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

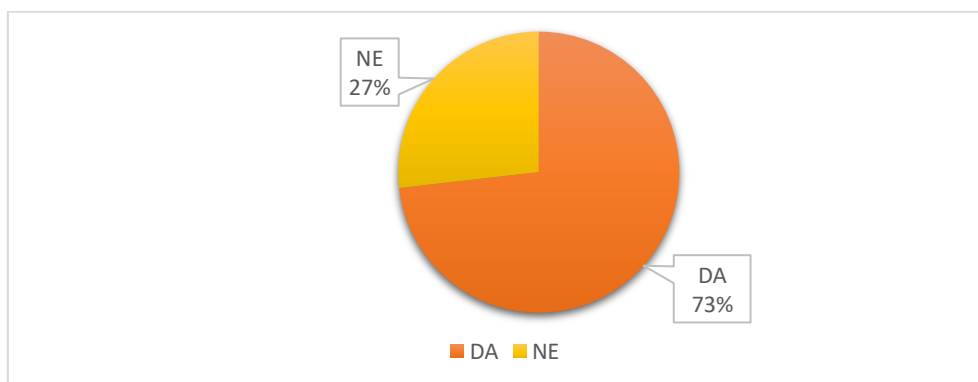

3.1. POZNAVANJE DRUŠTEV V OBČINI ŠENČUR

V drugem sklopu anketnega vprašalnika nas je zanimalo, kako dobro anketirani učenci poznajo društva, ki delujejo v njihovi vasi oz. v Občini Šenčur, ter njihove dejavnosti.

Od učencev, ki so bili vključeni v anketiranje, smo želele izvedeti, ali v njihovi vasi deluje kakšno društvo. Na voljo so imeli odgovora »Da.« in »Ne.« Rezultati so prikazani v *Grafikon 4*. Na vprašanje je 73 % učencev odgovorilo z DA in 27 % z NE. Na podlagi tega sklepamo, da učenci dobro poznajo, da v Občini Šenčur delujejo številna društva in zato lahko prepoznajo vsaj eno od njih.

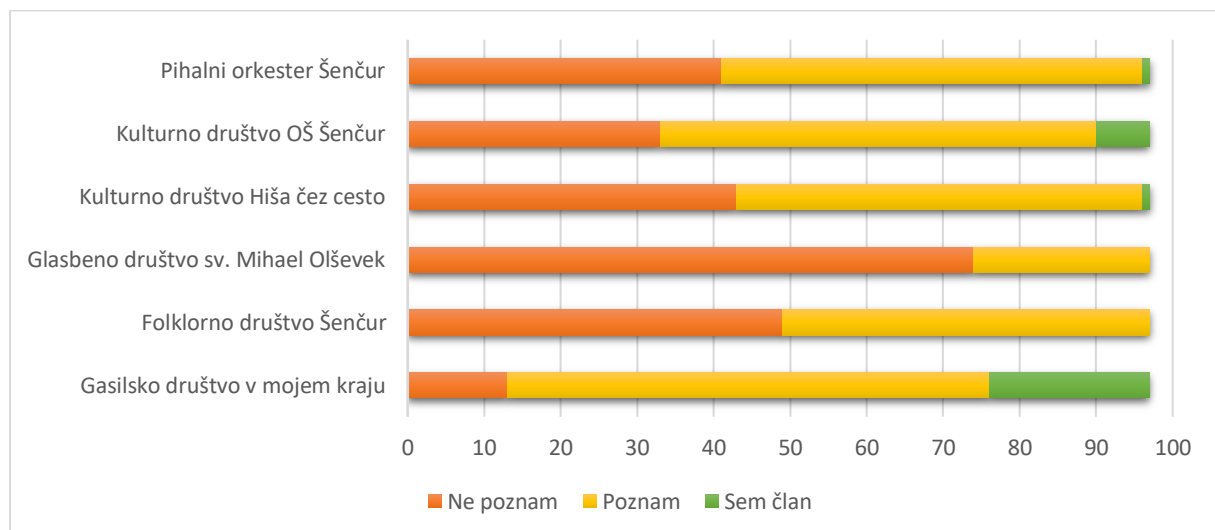
Grafikon 4: Odgovori anketirancev na vprašanje ali v njihovi vasi deluje kakšno društvo (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

V nadaljevanju nas je zanimalo, koliko učenci dejansko poznajo društva v Občini Šenčur, zato smo pri naslednjemu vprašanju zapisale vsa društva, ki delujejo v Občini Šenčur. Ker v Občini Šenčur deluje preko petdeset društev, smo društva glede na področje delovanja razdelile v štiri skupine: gasilska, kulturna, športna, humanitarna oz. druga društva. Naloga anketiranih učencev je bila, da so pri vsakem zapisanem društvu označili: »Ne poznam.«, če za navedeno društvo še niso slišali, »Poznam.«, če društvo le poznajo, a ne vedo, s čim se ukvarjajo in »Sem član.«, če so vanj že včlanjeni.

Drugo vprašanje drugega sklopa je od anketiranih učencev preverjalo **poznavanje gasilskih in kulturnih društev**. Med predlogi so bili gasilsko društvo v mojem kraju (glede na to, da je v Občini Šenčur kar 11 prostovoljnih gasilskih društev, nismo navajale vsakega posebej) in pet kulturnih društev (Pihalni orkester Šenčur, Kulturno društvo OŠ Šenčur, Kulturno društvo Hiša čez cesto, Glasbeno društvo sveti Mihael Olševsek, Folklorno društvo Šenčur). Rezultati so prikazani v *Grafikon 5*.

Grafikon 5: Poznavanje gasilskih in kulturnih društev v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Pričakovano učenci najbolj poznajo gasilsko društvo v njihovem kraju bivanja (N=63), saj je to društvo, ki ljudem vedno priskoči na pomoč ob težavah. Gasilsko društvo pa je tudi društvo, v katerega so anketirani učenci najpogosteje vključeni (N=21). Zanimivo je, da je 13 učencev odgovorilo, da gasilskega društva ne pozna. Menimo, da je razlog za takšen rezultat samoumeven, saj vsaka občina potrebuje Gasilsko društvo, ki lahko pomaga ljudem.

Med kulturnimi društvi je med anketiranimi učenci najbolj poznano Kulturno društvo OŠ Šenčur, v katerega je vključenih kar 7 anketiranih učencev, več kot polovica (N=57 učencev) društvo tudi pozna. Sledi mu Pihalni orkester, slednjega pozna kar 55 anketiranih učencev, in Kulturno društvo Hiša čez cesto, ki ga pozna 53 anketiranih učencev. Opazile smo, da veliko učencev pozna društvi Hiša čez cesto in Pihalni orkester. Razlog je v vključevanju obeh društev na raznih prireditvah, katere učenci skupaj s starši obiskujejo.

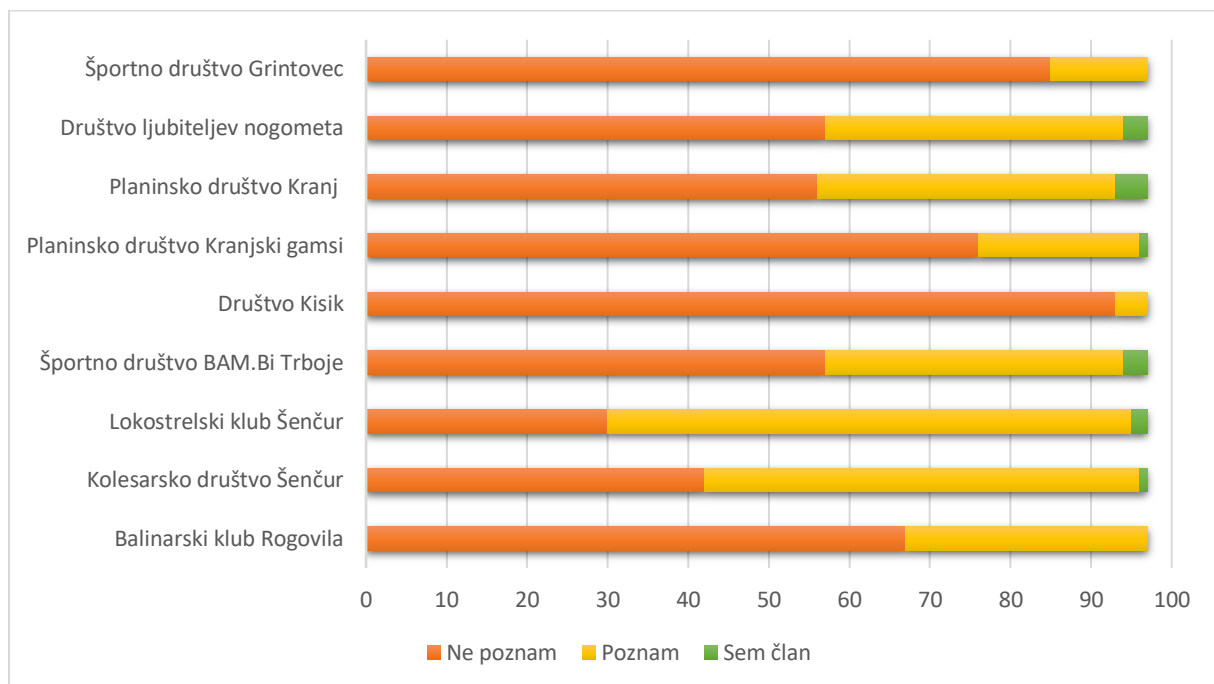
Zanimivo je, da večina anketiranih učencev ne pozna Folklornega društva Šenčur, saj je kar 49 oseb odgovorilo, da društva ne pozna. Tak rezultat nas je presenetil, saj člani Folklornega

društva velikokrat nastopajo na občinskih prireditvah. Veliko učencev pa folklorja ne zanima, zato se njihovih prireditev verjetno ne udeležijo.

Najbolj nepoznano društvo med anketiranimi učenci je Glasbeno društvo Sveti Mihael Olševek, saj je z odgovorom »Ne poznam.« odgovorilo kar 74 učencev, »Poznam.« pa le 23 učencev. Predvidevamo, da to društvo poznajo le učenci, ki živijo v severnem delu Občine Šenčur. Razlog za nepoznavanje tega društva je verjetno v tem, da se društvo premalo promovira oz. nastopa le v svojem kraju.

Tretje vprašanje drugega sklopa je od anketiranih učencev preverjalo **poznavanje športnih društev**. Med predlogi so bili Športno društvo Grintovec, Društvo ljubiteljev nogometa, Planinsko društvo Kranj, Planinsko društvo Kranjski gamsi, Društvo Kisik, Športno društvo BAM.BI Trboje, Lokostrelski klub Šenčur, Kolesarsko društvo Šenčur ter Balinarski klub Rogovila. Rezultati so prikazani v *Grafikon 6*.

Grafikon 6: Poznavanje športnih društev v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

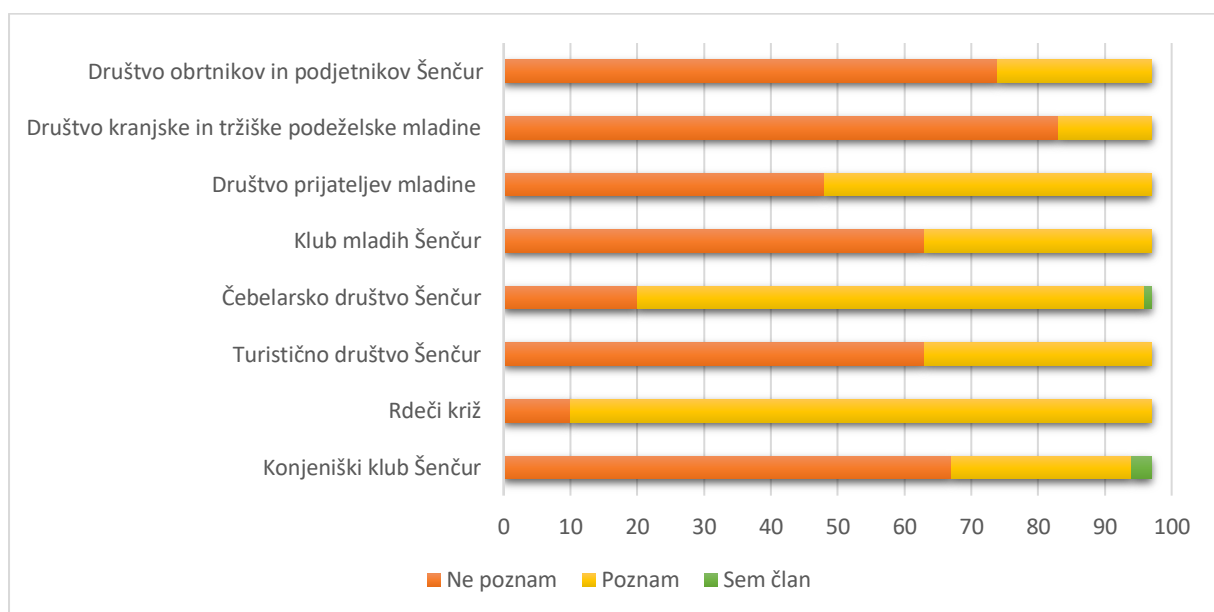
Najbolj poznano društvo je Lokostrelski klub Šenčur, saj je kar 65 učencev označilo, da društvo pozna, 2 učenca pa sta vanj tudi včlanjena. Sledi mu Kolesarsko društvo Šenčur, ki ga pozna 54 učencev. Menimo, da je razlog za takšen rezultat v spremljanju raznih tekmovanj, katerih sta se društva udeležila.

Ostala športna društva so med anketiranimi učenci manj oz. nepoznana. Najmanj poznano je Društvo Kisik, saj je z odgovorom »Ne poznam.« odgovorilo kar 93 učencev, le 4 učenci ga poznajo. Predvidevamo, da ga poznajo le učenci, ki živijo v bližini sedeža društva. Po našem mnenju je razlog za nepoznavanje v delovanju društva, saj se ukvarja s potapljaško dejavnostjo izven Občine Šenčur (npr. na Bledu, v Fiesi) (Društvo Kisik – Oxygen, 2023). Sledi mu Športno društvo Grintovec (N=85), Planinsko društvo Kranjski gamsi (N=76), Balinarski klub Rogovila (N=67), Športno društvo BAM.BI Trboje in Društvo ljubiteljev nogometa (N=57) ter Planinsko

društvo Kranj (N=56). Menimo, da je razlog za takšen rezultat v tem, da društva izvajajo dejavnosti, ki učencev ne zanimajo oz. so zanje premladi in posledično društev tudi ne poznajo. Je pa med anketiranci največ včlanjenih v Planinsko društvo Kranj, kar lahko utemeljimo s tem, da so vključeni v interesno dejavnost Planinska šola, ki poteka na naši šoli.

Poleg tega, kako dobro učenci poznajo športna, gasilska in kulturna društva, smo želele izvedeti tudi, kako dobro poznajo še **humanitarna oz. druga društva**, ki delujejo v Občini Šenčur. Med predlogi so bili Društvo obrtnikov in podjetnikov Šenčur, Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine, Društvo prijateljev mladine, Klub mladih Šenčur, Čebelarstvo društvo Šenčur, Turistično društvo Šenčur, Rdeči križ in Konjeniški klub Šenčur. Rezultati so prikazani v *Grafikon 7*.

Grafikon 7: Poznavanje humanitarnih in ostalih društev v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Daleč najbolj poznano društvo med anketiranimi učenci je Rdeči križ (N=87), sledi Čebelarstvo društvo Šenčur (N=76) in Društvo prijateljev mladine (N=49). Takšen rezultat je razumljiv, saj večina učencev pozna dejavnosti, s katerimi se ta tri društva ukvarjajo, tudi v šoli imajo možnost sodelovanja pri Čebelarskem društvu ter zbiranja zamaškov, oblačil, hrane in ostalih potrebščin v zbiralnih akcijah, ki jih izvajajo. Poleg tega se pri predmetu državljanska in domovinska kultura ter etika učimo o Rdečem križu, zato toliko učencev pozna to društvo.

Presenetilo nas je, da je med ostalimi društvi v občini najmanj poznano Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine, saj zanj še ni slišalo kar 83 anketiranih učencev. Glede na to, da gre za društvo, ki združuje mlade podeželane, stare med 15 in 35 let, smo pričakovale, da ga pozna večje število prebivalcev. Po drugi strani pa ima društvo specifično področje delovanja; vanj se večinoma vključujejo mladi, ki prihajajo s kmetij, teh pa je v Šenčurju čedalje manj.

Nepoznavanju Društva kranjske in tržiške podeželske mladine sledi Društvo obrtnikov in podjetnikov Šenčur (N=74), Konjeniški klub Šenčur (N=67), Turistično društvo Šenčur (N=63) in Klub mladih Šenčur (N=63). Za Društvo obrtnikov in podjetnikov Šenčur nas takšen rezultat ni presenetil, saj osnovnošolci še nimajo svojih podjetij in še niso zaposleni, zato posledično ne

poznajo tega društva. Prav tako nas ni presenetil rezultat Konjeniškega kluba Šenčur, saj je interes za jahanje majhen. Je pa v Konjeniškem klubu včlanjenih največ učencev izmed ostalih društev, in sicer kar trije. Zanimivo je, da je med anketiranimi učenci slabo poznano Turistično društvo Šenčur, saj se velikokrat udeleži raznih prireditev, na katerih predstavi značilno hrano, običaje, njihovi člani med drugim skrbijo tudi za urejenost in promocijo naše občine.

Presenetljivo je, da Klub mladih Šenčur pozna le slaba tretjina anketirancev, saj gre za društvo, ki v osnovi združuje mlade do 30. leta starosti. Po našem mnenju je razlog v tem, da anketiranci nimajo potrebe po združevanju in druženju s starejšimi občani. Zadnje vprašanje v tem sklopu je od anketiranih učencev želelo, da se opredelijo, ali se strinjajo oz. ne strinjajo glede naslednje trditve: »V Občini Šenčur delujejo številna društva, ki s svojimi dejavnostmi privabljajo osnovnošolce.« Nad rezultatom smo bile pozitivno presenečene, saj je kar 78 % na vprašanje odgovorilo z odgovorom »Se strinjam.« (N=74), z odgovorom »Se ne strinjam.« pa je odgovorilo 22 % anketiranih učencev (N=23). Nadalje smo jih prosile, da svojo odločitev utemeljijo, če želijo. Vprašanje je bilo odprtega tipa, zato so lahko učenci navedli več odgovorov. Njihove odgovore smo nato razvrstile v naslednje kategorije: 1. »Ne poznam dejavnosti društva.«, 2. »Zanimajo me druge dejavnosti, kot jih izvajajo društva.«, 3. »Društva izvajajo zanimive dejavnosti, zato sem član društva.«, 4. »V občini društva organizirajo mnoge dejavnosti, a nisem njihov član.«, 5. »Društva organizirajo različne dejavnosti, ki so privlačne za osnovnošolce.« Rezultati so prikazani v *Preglednica 2*.

Med učenci, ki se ne strinjajo s trditvijo, da društva, ki delujejo v Občini Šenčur, s svojimi dejavnostmi privabljajo osnovnošolce, sta bila najpogostejša razloga nepoznavanje delovanja društva (N=7) in drugačna zanimanja (N=5). Med učenci, ki se strinjajo s trditvijo, da društva, ki delujejo v Občini Šenčur, s svojimi dejavnostmi privabljajo osnovnošolce, so učenci izpostavili, da kot člani društev vedo, da le-ta izvajajo zanimive dejavnosti (N=15), da društva organizirajo mnoge dejavnosti, a vanje niso včlanjeni (N=12), da društva izvajajo različne dejavnosti, ki so privlačne za osnovnošolce (N=8).

Preglednica 2: Pojasnila učencev, zakaj se strinjajo oz. ne strinjajo s trditvijo: »Društva, ki delujejo v Občini Šenčur, s svojimi dejavnostmi privabljajo osnovnošolce.« (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

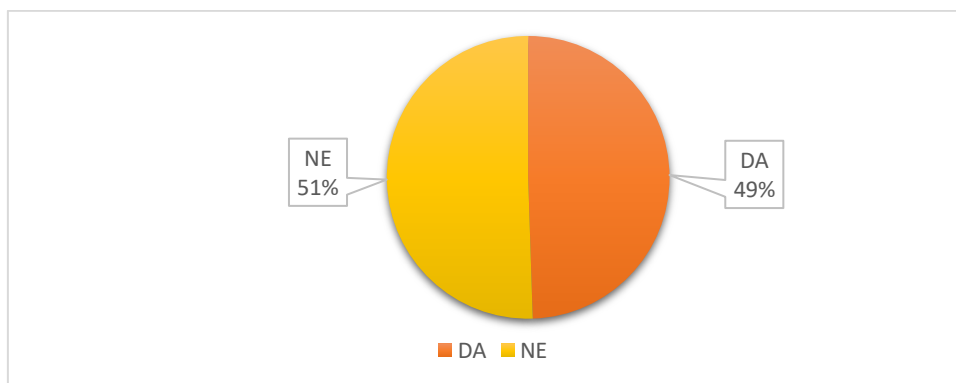
Se strinjaš s trditvijo?	Pojasnilo	Število odgovorov
Se ne strinjam	Ne poznam dejavnosti društva.	7
	Zanimajo me druge dejavnosti, kot jih izvajajo društva.	5
Se strinjam	Društva izvajajo zanimive dejavnosti, zato sem član društva.	15
	V občini društva organizirajo mnoge dejavnosti, a nisem njihov član.	12
	Društva organizirajo različne dejavnosti, ki so privlačne za osnovnošolce.	8

3.2. VKLJUČEVANJE OSNOVNOŠOLCEV V DRUŠTVA OBČINE ŠENČUR

Zadnji sklop je anketirance spraševal, ali so vključeni v katerokoli društvo, ki deluje v Občini Šenčur, katere aktivnosti izvajajo društva, kakšni so motivi, da so člani oz. nečlani društev ter poizvedoval po mnenju, kaj bi društva morala narediti, da bi privabila več osnovnošolcev.

Prvo vprašanje je poizvedovalo ali so anketirani učenci vključeni v katero izmed društev v Občini Šenčur. Rezultati so prikazani v Grafikon 8. Na vprašanje je 48 učencev odgovorilo, da so člani katerega izmed društev v Občini Šenčur. Članstvo v posameznih društvih smo prikazale že v grafikonih, ki so v poglavju Poznavanje društev v Občini Šenčur, zato jih ne bomo ponovno prikazovale. Ugotovile smo, da je največ učencev (N=21) vključenih v vaška gasilska društva, sledi Kulturno društvo OŠ Šenčur (N=7), Planinsko društvo Kranj (N=4), Konjeniški klub Šenčur (N=3) in Športno društvo BAM.Bi Trboje (N=3).

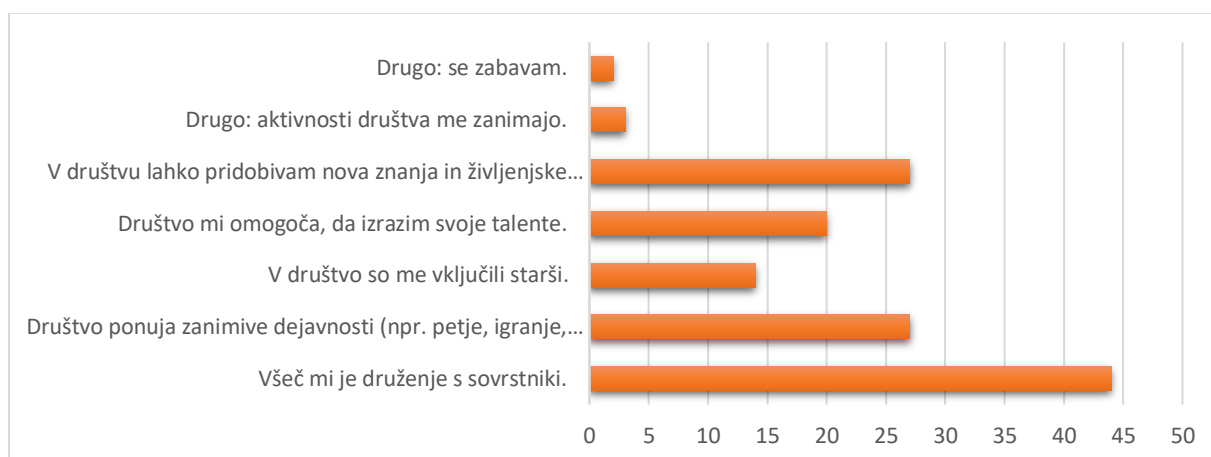
Grafikon 8: Odgovori anketiranih učencev na vprašanje ali so člani kateregakoli društva v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

V nadaljevanju nas je zanimalo, kateri so razlogi, da so člani društva. Anketirani učenci so imeli na voljo naslednje odgovore: 1. »Všeč mi je druženje s sovrstniki.«, 2. »Društvo ponuja zanimive dejavnosti (npr. petje, igranje, zabava itd.)«, 3. »V društvo so me vključili starši.«, 4. »Društvo mi omogoča, da izrazim svoje talente.«, 5. »V društvu lahko pridobivam nova znanja in življenjske veščine.«, 6. »Drugo: aktivnosti društva me zanimajo.« in 7. »Drugo: se zabavam.« Rezultati so prikazani v *Grafikon 9*.

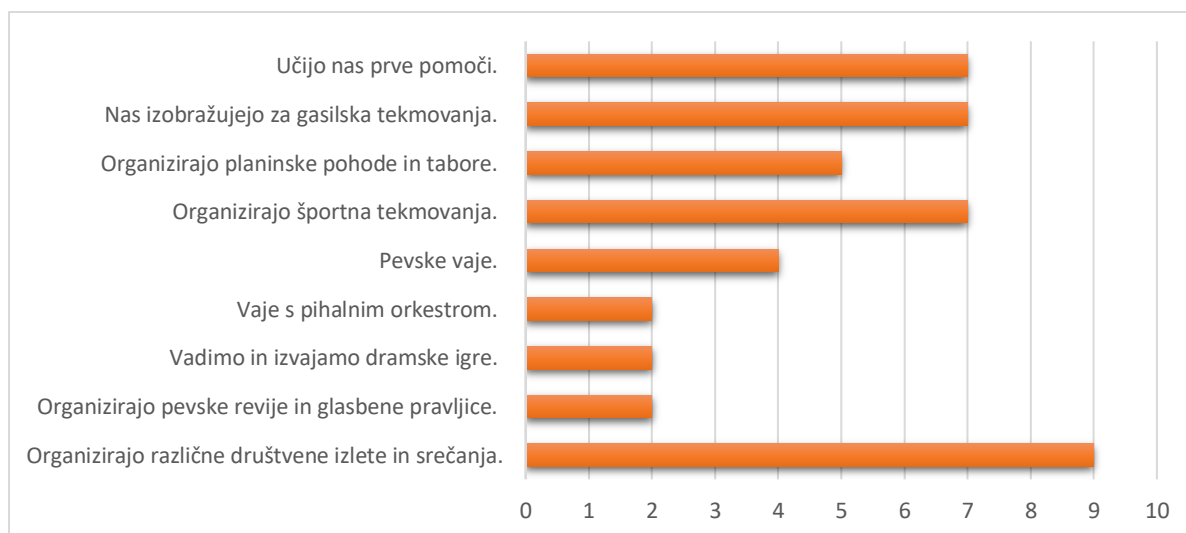
Grafikon 9: Motivi anketiranih učencev, da so se včlanili v katerokoli društvo v Občini Šenčur (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Večina anketirancev se je včlanila v društvo zaradi druženja s sovrstniki (N=44), nekaterim je bilo pomembno, da društvo ponuja zanimive dejavnosti in da lahko v društvu pridobijo nova znanja in življenjske veščine (N=27). Ostali so se včlanili v društva, ker jim ta omogočajo izraziti svoje talente (N=20). Precej učencev je v društvu, saj so jih včlanili starši (N=14). Več anketirancev je navedlo svoj razlog: zabava (N=2) oz. zanimive aktivnosti v društvu (N=3).

Kot smo zapisale že v teoretičnem delu, društva, ki delujejo v Občini Šenčur, izvajajo številne dejavnosti. Vprašanje je bilo odprtega tipa, učenci so prosto odgovarjali. Njihove odgovore smo nato razvrstile v naslednje kategorije: 1. »Učijo nas prve pomoči.«, 2. »Izobražujejo nas za gasilska tekmovanja.«, 3. »Organizirajo planinske pohode in tabore.«, 4. »Organizirajo športna tekmovanja.«, 5. »Pevske vaje.«, 6. »Vaje s pihalnim orkestrom.«, 7. »Vadimo in izvajamo dramske igre.«, 8. »Organizirajo pevske revije.«, 9. »Organizirajo različne društvene izlete.« Rezultati so prikazani v *Grafikon 10*.

Grafikon 10: Odgovori anketiranih učencev na vprašanje, katere dejavnosti izvajajo društva, v katere so včlanjeni (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

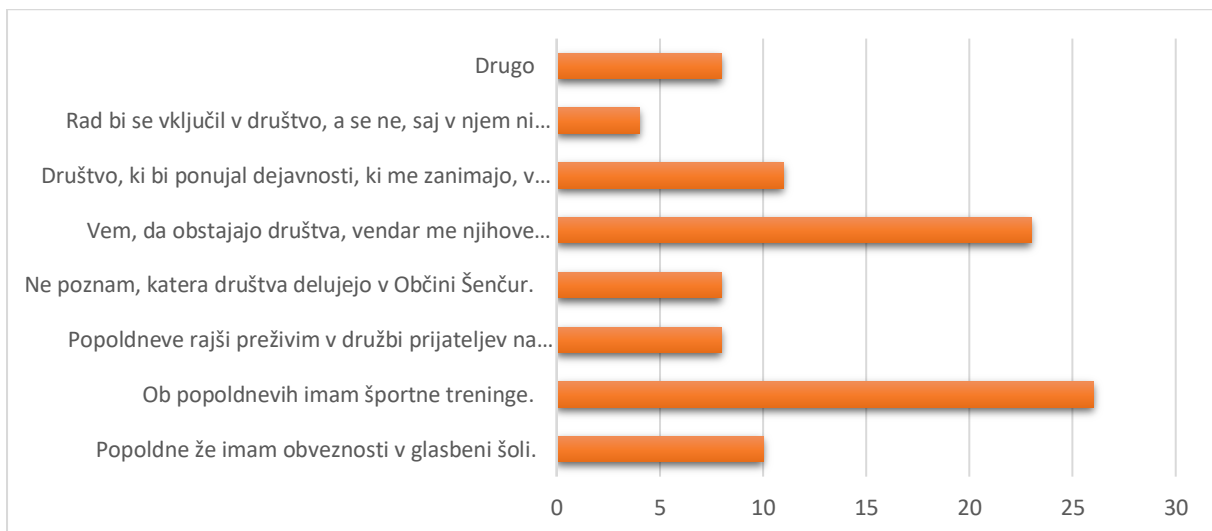

Anketirani učenci so najpogosteje izpostavili, da društva, v katera so včlanjeni, najpogosteje izvajajo različne izlete (N= 9), tečaje prve pomoči (N=7), vaje za gasilska tekmovanja (N=7) in športna tekmovanja(N=7). Učenci, ki so člani planinskih društev, so navedli, da njihova društva organizirajo planinske pohode in tabore (N=5). Različna kulturna društva pa večinoma izvajajo pevske vaje (N= 4), dramske igre, vaje s pihalnim orkestrom in pevske revije (N=2). To je razumljivo, saj te dejavnosti popestrijo čas, ki ga učenci preživijo v društvu.

3.3. RAZLOGI ZA NEVKLUČEVANJE V DRUŠTVA

Učence, ki so pri vprašanju »Ali si član/ica kateregakoli društva v Občini Šenčur« navedli, da niso včlanjeni v nobeno izmed društev, smo v naslednjem vprašanju povprašale o vzroku, zakaj niso člani. Vprašanje je bilo odprtega tipa, učenci so prosto odgovarjali. Njihove odgovore smo nato razvrstile v naslednje kategorije: 1. »Popoldne že imam obveznosti v glasbeni šoli.«, 2. »Ob popoldnevih imam športne treninge.«, 3. »Popoldneve rajši preživim v družbi prijateljev na računalniku.«, 4. »Ne poznam, katera društva delujejo v Občini Šenčur.«, 5. »Vem, da obstajajo društva, vendar me njihove dejavnosti ne zanimajo.«, 6. »Društvo, ki bi ponujalo dejavnosti, ki me zanimajo, v Občini Šenčur ne obstaja.«, 7. »Rad bi se vključil v društvo, a se ne, saj v njem ni nobenega mojega prijatelja.« ter 8. »Drugo.« Rezultati so prikazani v *Grafikon 11*.

Grafikon 11: Razlogi, ki so jih anketirani učenci navedli kot vzroke, zakaj se ne včlanijo v društvo (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Večina učencev je kot razlog navedla, da imajo popoldne že športne treninge (N=26), kar je razumljivo, saj imajo učenci na voljo veliko športnih aktivnosti: nogomet, košarko, karate, gimnastiko, taekwondo itd. Drug najpogostejši odgovor je bil, da anketirane učence vključitev v društva (N=11) oz. društvene aktivnosti ne zanimajo (N=23). Razlog je verjetno v tem, da prosti čas raje preživijo doma ali najdejo druge načine preživljanja prostega časa. 10 anketiranih učencev je navedlo, da se v društva ne vključujejo, saj imajo v popoldanskem času obveznosti v glasbeni šoli. To je razumljivo, saj veliko prostega časa namenjajo igranju na inštrument. Med ostalimi odgovori so še preživljanje prostega časa v družbi prijateljev na računalniku (N=8), nimajo volje ali pa so včlanjeni v društva, ki imajo sedež v Mestni občini Kranj (N= 8).

V nadaljevanju nas je zanimalo, kaj bi po mnenju anketirancev morala narediti društva, da bi v svoje vrste pritegnila več osnovnošolcev. Tudi to vprašanje je bilo odprtega tipa, učenci so lahko navedli svoje ideje. Njihove odgovore smo nato razvrstile v naslednje kategorije: 1. »Aktivnosti, ki jih izvaja društvo, je že dovolj.«, 2. »Bolj zabavne gasilske vaje.«, 3. »Izobraziti ljudi v društvu, da znajo delati z mladimi.«, 4. »Se boljše promovirati (npr. plakati, družabna omrežja itd.);«, 5. »Več druženja s člani.«, 6. »Izvajati bolj zanimive delavnice (npr. risanje, ročne spretnosti).«, 7. »Izvajati več športnih aktivnosti (pohodi, plavanje itd.).« in 8. »Organizirati zanimive izlete, primerne za mlade.« Rezultati so prikazani v *Grafikon 12*.

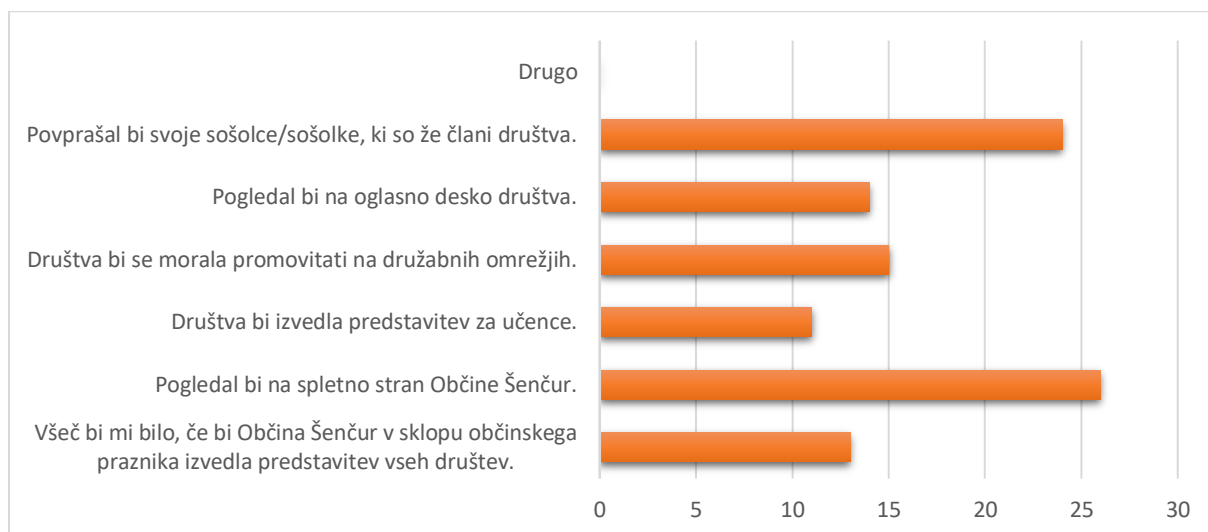
Grafikon 12: Predlogi, ki so jih navedli anketirani učenci, kako naj društva privabijo več osnovnošolcev (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Največ anketirancev je navedlo predlog, da bi morala društva izvajati več športnih aktivnosti (N= 25), sledi predlog, da bi društva organizirala zanimive izlete, primerne za mlade (N=16). Tak odgovor je bil pričakovan, saj se mladi želijo športno udeleževati oz. raziskovati svet. Pogosto je bil naveden predlog, da si želijo bolj zabavnih gasilskih vaj (N=9). Menimo, da so takšen predlog navedli učenci, ki so člani gasilskih društev. Anketiranci se zavedajo, da je promocija društev zelo pomembna, saj je 9 učencev navedlo, da bi se društva morala bolje promovirati, če želijo pritegniti mlade. Menijo, da to lahko naredijo preko družabnih omrežij ali plakatov. Zanimiv nam je bil naslednji predlog: boljša izobraženost ljudi, ki delajo z mladimi (N=6). Iz tega sklepamo, da se učenci zavedajo dejstva, kako je v društvih pomembno, da v njih delujejo ljudje, ki znajo delati z mladimi, saj jih drugače odvrnejo.

Za konec ankete smo anketirancem zastavile še naslednjo hipotetično situacijo: »Si osnovnošolec/-ka, ki ne pozna nobenega društva v tvoji okolici, a bi se rad vključil/-a v enega izmed njih. Na kakšen način bi se pozanimal/-a, katera društva obstajajo v tvojem kraju?« S tem vprašanjem smo želele izvedeti, katere načine promocije naj izberejo društva, da se bodo mladi vanje včlanili. Učenci so lahko izbirali med naslednjimi odgovori: 1. »Povprašal bi svoje sošolce/sošolke, ki so že člani društva.«, 2. »Pogledal bi na oglasno desko društva.«, 3. »Društva bi se morala promovirati na družabnih omrežjih.«, 4. »Društva bi izvedla predstavitev za učence.«, 5. »Pogledal/-a bi na spletno stran Občine Šenčur.« in 6. »Všeč bi mi bilo, če bi Občina Šenčur v sklopu občinskega praznika izvedla predstavitev.« Rezultati so prikazani v *Grafikon 13*.

Grafikon 13: Izbire anketiranih učencev, kako naj se društva promovirajo (vir podatkov: anketiranje učencev, 2023).

Učenci so najpogosteje navedli, da bi se v primeru, da ne poznajo nobenega društva, najprej obrnili na spletno stran Občine Šenčur, kjer so društva predstavljena (N=26) oz. bi povprašali svoje sošolce/sošolke, ki so že člani društva (N=24). Med pogosteje izbranimi odgovori so še promocija društev na družabnih omrežjih (N=15), na oglasni deski društva (N=14) oz. izvedena predstavitev društev v okviru občinskega praznika Občine Šenčur (N=13), preostali pa bi si želeli, da bi društva izvedla predstavitev za učence v šoli (N=11). Učenci so verjetno izbrali takšne načine promocije, ker so najbolj preprosti (lažje je pogledati na spletno stran občine kot pa se udeležiti predstavitev društev).

4. ZAKLJUČEK

Osnovnošolci dopoldneve preživljajo v šoli, v popoldanskem času pa imajo različne prostočasne aktivnosti. Mladi lahko prosti čas preživljajo na več načinov, kot so gledanje televizije, lenarjenje, igranje inštrumentov, ukvarjanje s športnimi dejavnostmi, petje, poslušanje glasbe, prostovoljstvo. Ena izmed možnosti prostovoljstva je vključevanje v društva.

V raziskovalni nalogi smo uvodoma raziskovale, katera društva delujejo v Občini Šenčur in na katerih področjih so dejavna. Na spletni strani Občine Šenčur smo našle podatek, da je v Občini Šenčur registriranih kar 55 društev. To je veliko več društev, kot smo predvidevale. Le-ta delujejo na področju gasilstva, športnih dejavnosti, kulture, gospodarstva ter vzgoje in izobraževanja. Društva so zelo aktivna, saj izvajajo različne dejavnosti (npr. športna tekmovanja, gasilske vaje, pevske vaje, plesne vaje, prireditve, izlete, ohranjajo kulturno dediščino itd.). Najštevilčnejša so športna društva, saj jih je v Občini Šenčur kar 20. Sledijo gasilska društva, ki jih je v Občini Šenčur 11, ter kulturna društva, katerih je v občini 9. Kot vidimo je društveno življenje v Občini Šenčur zelo pestro.

Ko smo se seznanile s številom in delovanjem društev, nas je zanimalo, katera društva, ki delujejo v Občini Šenčur, učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur poznajo, v katera društva so najpogosteje vključeni in s katerim namenom so se vključili. Podatke smo pridobile s pomočjo spletne ankete, ki je potekala v mesecu februarju 2023. Anketo je rešilo 105 učencev, a smo iz ankete izločile 8 učencev, ki živijo v drugih občinah in se ne vključujejo v društveno življenje Občine Šenčur.

Anketiranje 97 učencev je pokazalo, da kar 73 % učencev pozna vsaj eno društvo, ki deluje v njihovi vasi oz. Občini Šenčur. Izkazalo se je, da večina učencev pozna gasilska društva. Presenetilo nas je, da mnogo osnovnošolcev za številna društva v Občini Šenčur niti ne ve, da obstajajo. Upamo, da bomo s pomočjo anketnega vprašalnika komu spodbudile zanimanje ali interes, da razišče, s čim se društvo ukvarja in se vanj včlani.

Na vprašanje ali so člani kateregakoli društva v Občini Šenčur, je le 49 % anketiranih učencev navedlo, da so vključeni v vsaj eno društvo. Med le-temi je največ učencev (N=21) vključenih v vaška gasilska društva, sledi Kulturno društvo OŠ Šenčur (N=7), Planinsko društvo Kranj (N=4), Konjenski klub Šenčur (N=3) in Športno društvo BAM.Bi Trboje (N=3). Na podlagi tega lahko **zavrnemo raziskovalno vprašanje 1, ki pravi: »Večina učencev 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur je vključena v gasilska in športna društva, ki delujejo po vaseh v Občini Šenčur.«**

V nadaljevanju nas je zanimalo, zakaj se osnovnošolci vključujejo v društva. Večina anketirancev se je včlanila v društvo zaradi druženja s sovrstniki (N=44), nekaterim je bilo pomembno, da društvo ponuja zanimive dejavnosti in da lahko v društvu pridobijo nova znanja in življenjske veščine (N=27). Ostali so se včlanili v društva, ker jim ta omogočajo izraziti svoje talente (N=20). Precej učencev je v društvu, saj so jih včlanili starši (N=14). Na podlagi pridobljenih podatkov lahko **potrdimo raziskovalno vprašanje 2, ki pravi: »Učenci 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole Šenčur se v društva vključujejo zaradi različnih dejavnosti, ki jih društva izvajajo, in druženja s prijatelji.«**

Mnogo je razlogov, zakaj se osnovnošolci ne vključijo v društva. Nekateri ne poznajo društev in se zato vanje ne vključijo, spet drugi pa bi se vključili, če bi se tudi njihovi prijatelji oz. sovrstniki. V zadnjem delu raziskave smo želele ugotoviti, kaj bi bili vzroki za to. Anketirane učence, ki niso člani kateregakoli društva v Občini Šenčur, smo povprašale, zakaj niso včlanjeni v društvo. Večina učencev je kot razlog navedla, da imajo popoldne že športne treninge (N=26), kar je razumljivo, saj imajo učenci na voljo veliko športnih aktivnosti: nogomet, košarko, karate, gimnastiko, taekwondo itd. Drug najpogostejši odgovor je bil, da anketirane učence vključitev v društva (N=11) oz. društvene aktivnosti ne zanimajo (N=23). Razlog je verjetno v tem, da prosti čas raje preživijo doma ali najdejo druge načine preživljanja prostega časa. 10 anketiranih učencev je navedlo, da se v društva ne vključujejo, saj imajo v popoldanskem času obveznosti v glasbeni šoli. To je razumljivo, saj veliko prostega časa namenjajo igranju na inštrument. Med ostalimi odgovori so še preživljanje prostega časa v družbi prijateljev na računalniku (N=8), nimajo volje ali pa so včlanjeni v društva, ki imajo sedež v Mestni občini Kranj (N= 8). Na podlagi pridobljenih podatkov, lahko **potrdimo raziskovalno vprašanje 3, ki pravi: »Osnovnošolci se želijo vključiti v društva, a imajo preveč drugih prostočasnih aktivnosti (glasbena šola, treningi, jezikovni tečajji).«**

Ugotovile smo torej, da je v društva včlanjenih zelo malo učencev, ki obiskujejo 7., 8. in 9. razred Osnovne šole Šenčur. Ob koncu pisanja naloge smo razmišljale, kaj bi lahko naredila društva, da bi postala bolj privlačna za mlade. Ugotovile smo, da imajo društva zelo pomanjkljive opise svojega delovanja na spletni strani Občine Šenčur, zato smo morale večino podatkov o njihovem delovanju poiskati v zborniku Pod Jurijevim klobukom, v spletnih virih oz. povprašati starše, sorodnike itd. Zbornik, v katerem smo našle večino podatkov je izšel leta 2006, kar pomeni, da nekateri podatki v njem ne držijo več. Predlagamo, da se **spletna stran občine, kjer so predstavljena društva, posodobi z opisom delovanja društev.**

V viziji Osnovne šole Šenčur je zapisano, da se šola želi povezovati z lokalno skupnostjo na različne načine. Predlagamo, da se **šola in društva v občini povežejo** ter skupaj **organizirajo dan odprtih vrat na šolskem igrišču ali v šolski avli**: vsako društvo bi imelo na voljo stojnico, na kateri bi predstavljalo svoje aktivnosti. Društva, ki bi želela, pa bi lahko praktično predstavila svoje aktivnosti. Učenci posameznih razredov bi krožili med stojnicami in pridobivali informacije. To bi lahko naredila tudi Občina Šenčur v sklopu občinskega praznika.

Pri vprašanju, kaj bi morala društva narediti, da bi privabila večje število ljudi, smo dobile zanimiv odgovor: »Izobraziti ljudi, da znajo delati z mladimi.« To trditev so anketirani učenci večkrat zapisali, kar nas je pozitivno presenetilo. Mladi so spoznali, da programi, ki jih izvajajo društva, niso prilagojeni njihovi starosti oz. prostovoljci, niso večči, kako delati z osnovnošolci. Menimo, da bi morala društva **narediti analizo, katere aktivnosti še privabijo mlade in tiste, ki za mlade niso več privlačne, zamenjati z drugimi.** Srečevali bi se lahko na več dogodkih in tekmovanjih. Prav tako pa ne bi bilo slabo, če bi občina ali medgeneracijski center Šenčur organiziral kakšen **tečaj za prostovoljce, da se naučijo, kako delati z mladimi.** Morda bi lahko mladim namenili tudi posebne prostore, kjer bi se lahko dobivali in družili, ne le v društvih in klubih.

Mislimo, da je v današnjih časih druženje mladih zelo pomembno, saj se preko druženja lahko mnogo naučimo. Tudi to je bil eden od razlogov, da smo se odločile za tematiko o vključevanju mladih v dejavnosti v lokalni skupnosti.

5. VIRI IN LITERATURA

1. Aktivno državljanstvo. 2023. URL: <https://www.mlad.si/informacije/kaj-je-aktivno-drzavljanstvo/> (Citirano: 10. 2. 2023).
2. Društva in združenja. Občina Šenčur. 2023. URL: <https://www.sencur.si/objave/49> (Citirano 5. 3. 2023).
3. Gril, A., 2006. Prosti čas mladih v Ljubljani. Ljubljana, Pedagoški inštitut, 83 str.
4. Kako lahko postanem aktivni državljan? 2023. URL: <https://www.mlad.si/informacije/kako-lahko-postanem-aktivni-a-drzavljan-ka/> (Citirano: 10. 2. 2023).
5. Macuh, B., 2017. Upravljanje s časom, prosti čas in pasti le-tega v življenju posameznika. Perfectus PRO, 1, str. 28–35. URL: <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-127W3M9W> (Citirano: 5. 3. 2023).
6. Naglič, S., 2006. Delujoča društva v občini Šenčur. V: Pod Jurijevim klobukom. Zbornik Občine Šenčur (ur. Kadivec, M.). Šenčur, Občina Šenčur, str. 295–314.
7. Naselja v občini. 2023. URL: <https://www.sencur.si/objave/172> (Citirano: 5. 3. 2023).
8. Občina Šenčur. Slovenske regije in občine v številkah. 2023. Statistični urad Republike Slovenije. URL: <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/167> (Citirano: 5. 3. 2023).
9. Prebivalstvo po spolu in po starosti, občine in naselja, Slovenija, letno. 2023. Statistični urad Republike Slovenije. URL: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px> (Citirano: 5. 3. 2023).
10. Prosti čas. 2023. URL: https://cpi.si/wp-content/uploads/2020/11/06_Prosti_cas.pdf (Citirano: 5. 3. 2023).
11. Senegačnik, J., 2012. Slovenija in njene pokrajine. Ljubljana, Modrijan, 471 str.
12. Senegačnik, J., 2015. Geografija Slovenije. Učbenik za 9. razred osnovne šole. Ljubljana, Modrijan, 144 str.
13. Vključeni v formalno izobraževanje po vrsti programa in spolu, Slovenija, letno. 2023. Statistični urad Republike Slovenije. URL: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0951305S.px/table/tableViewLayout2/> (Citirano: 5. 3. 2023).
14. Zakon o društvih. 2018. URL: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4242> (Citirano: 5. 3. 2023).
15. Zakon o osnovni šoli, 33. člen. 2016. URL: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO448> (Citirano: 5. 3. 2023).
16. Zavod V-Oglje. 2023. URL: <http://v-ogljje.si/o-zavodu/> (Citirano: 5. 3. 2023).
17. Zemljevid občine Šenčur. 2023. URL: https://kam.si/wp-content/uploads/2006/10/obcine_sencur_zemljevid.jpg (Citirano: 5. 3. 2023).